

MARS – chương trình mô phỏng hợp ngữ (assembly) MIPS

Hướng dẫn sử dụng nhanh

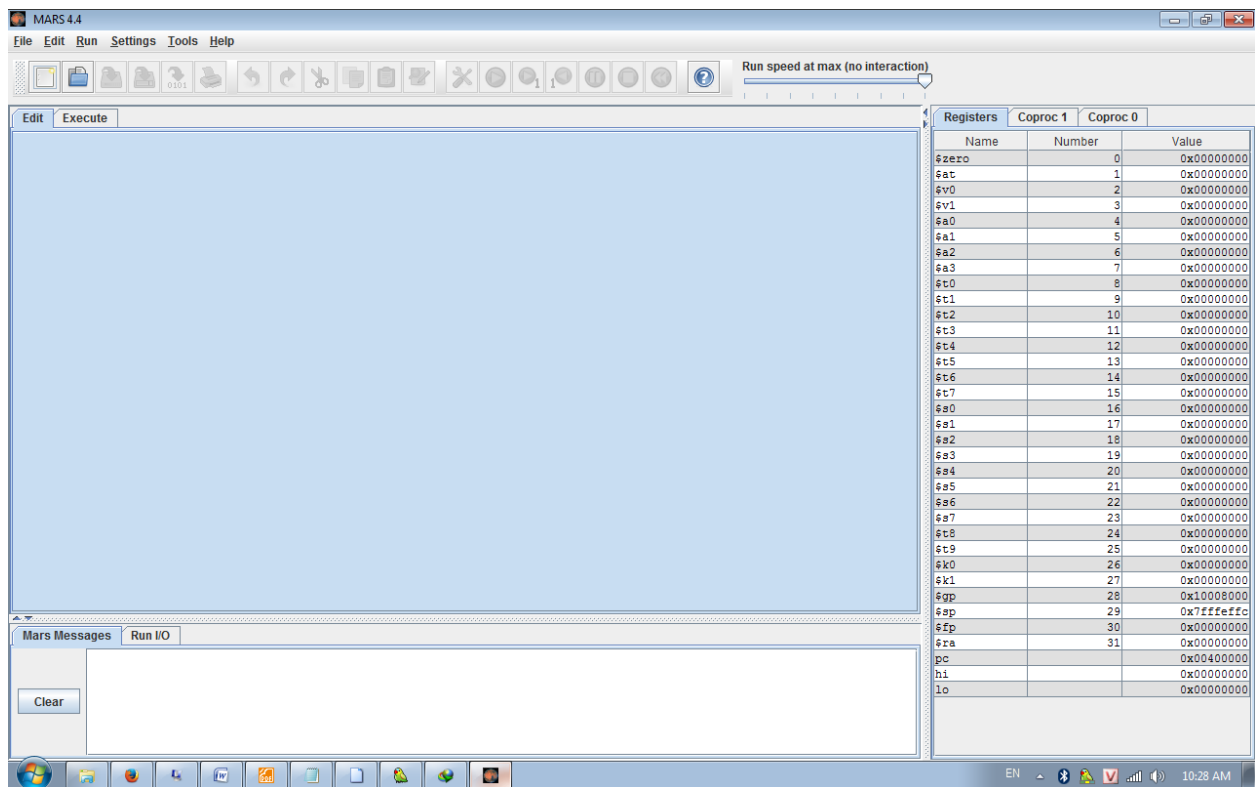
---o0o---

Phần A: Cài đặt, chạy chương trình đầu tiên và thao tác trên thanh ghi

1. Cài đặt

Download chương trình tại: <http://courses.missouristate.edu/kenvollmar/mars/download.htm>

Giao diện chương trình như hình 1

Hình 1. Giao diện đầu tiên của MARS

2. Bắt đầu lập trình assembly và chạy chương trình (run)

Ví dụ: thực hiện đoạn lệnh sau, biết lúc đầu thanh ghi \$t0 = 0x1111

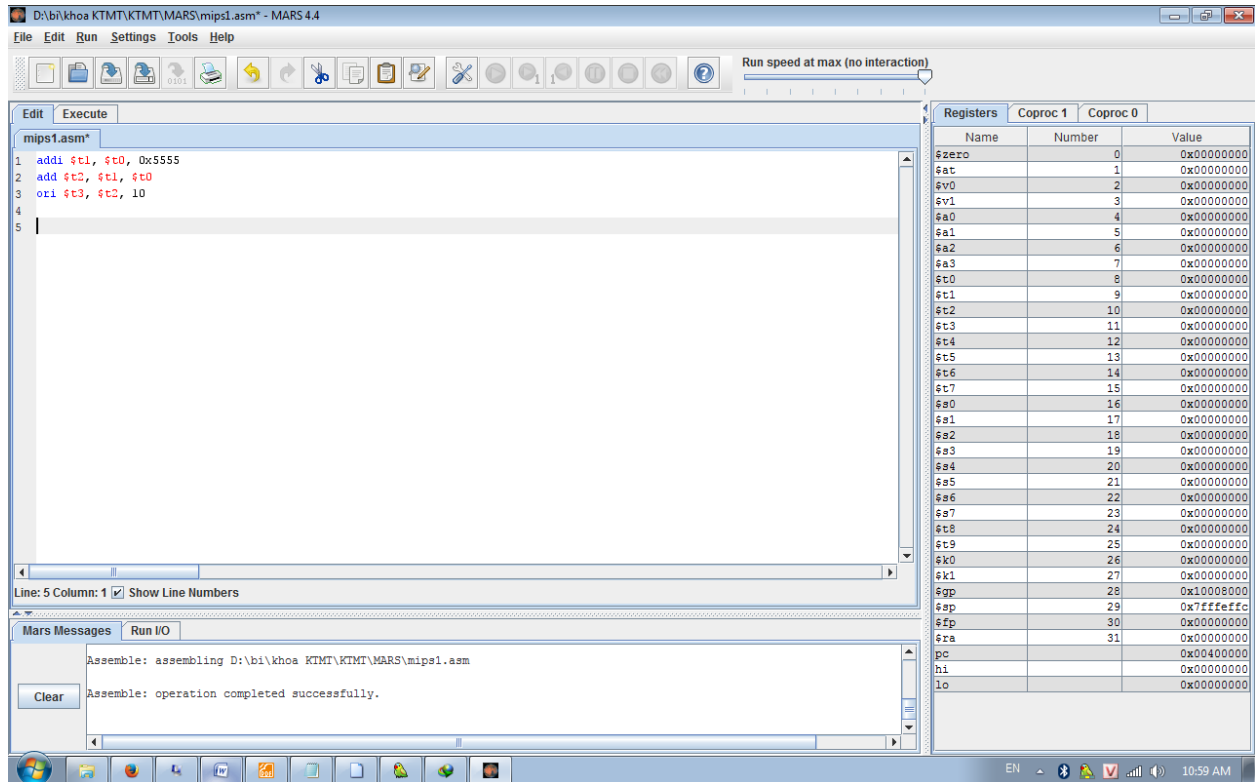
addi \$t1, \$t0, 0x5555

add \$t2, \$t1, \$t0

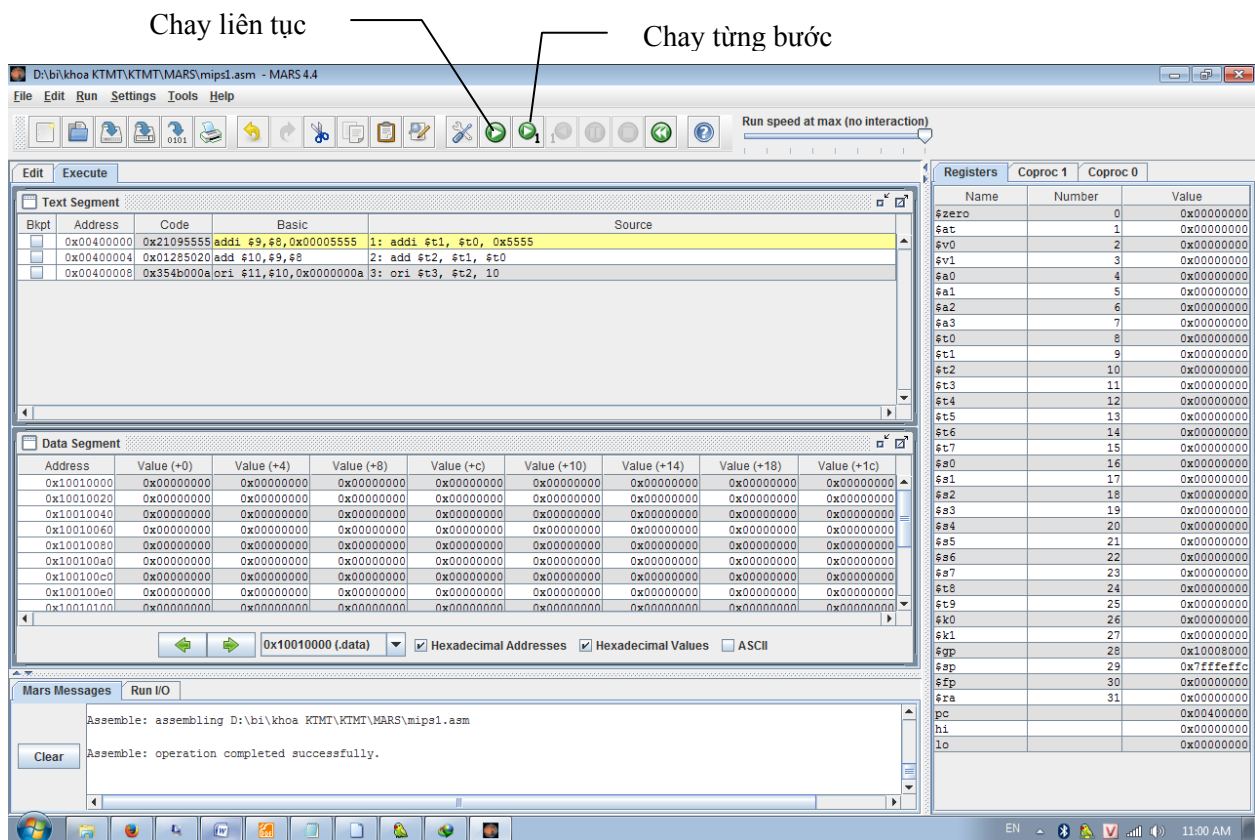
ori \$t3, \$t2, 10

Lưu ý: trong MARS, 0x5555 tức là 5555 trong hệ 16, còn 10 viết bình thường sẽ được hiểu là trong hệ 10

- Vào File → New → gõ đoạn code trên vào chương trình soạn thảo như hình 2 → save file
- Click Run → Assemble → được giao diện như hình 3

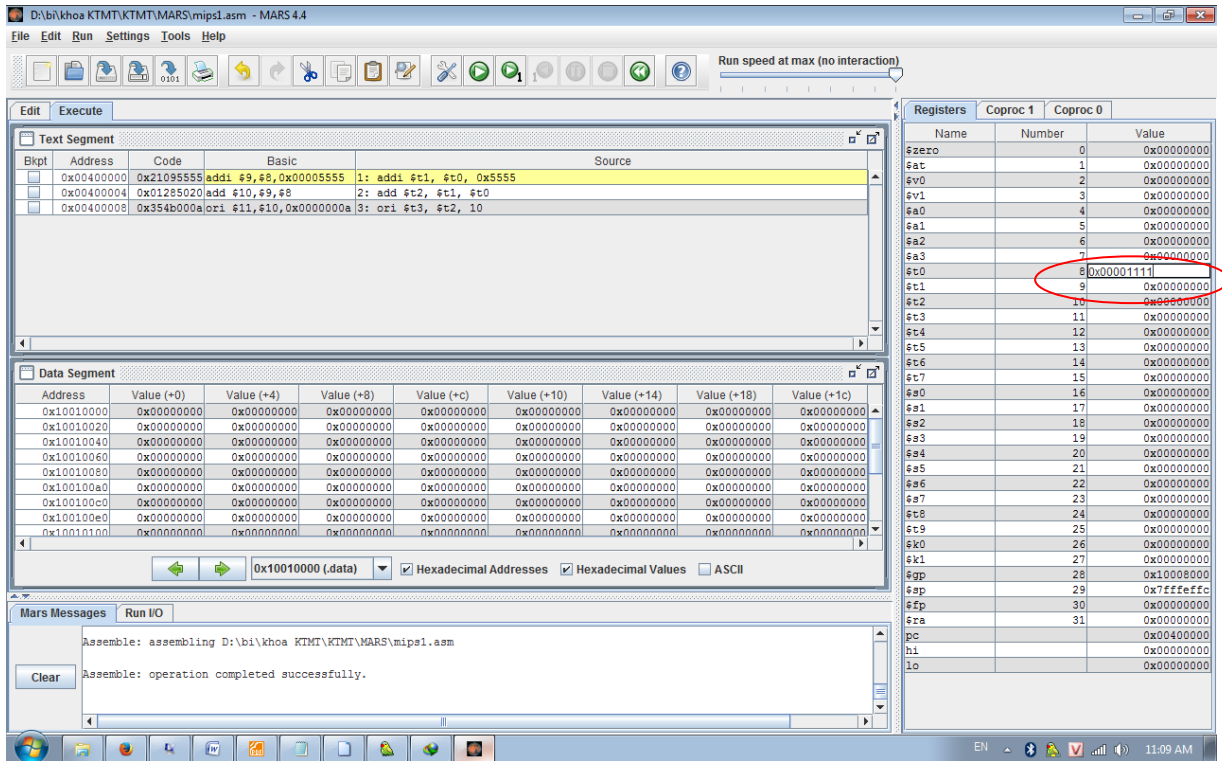

Hình 2. Soạn thảo lệnh assembly

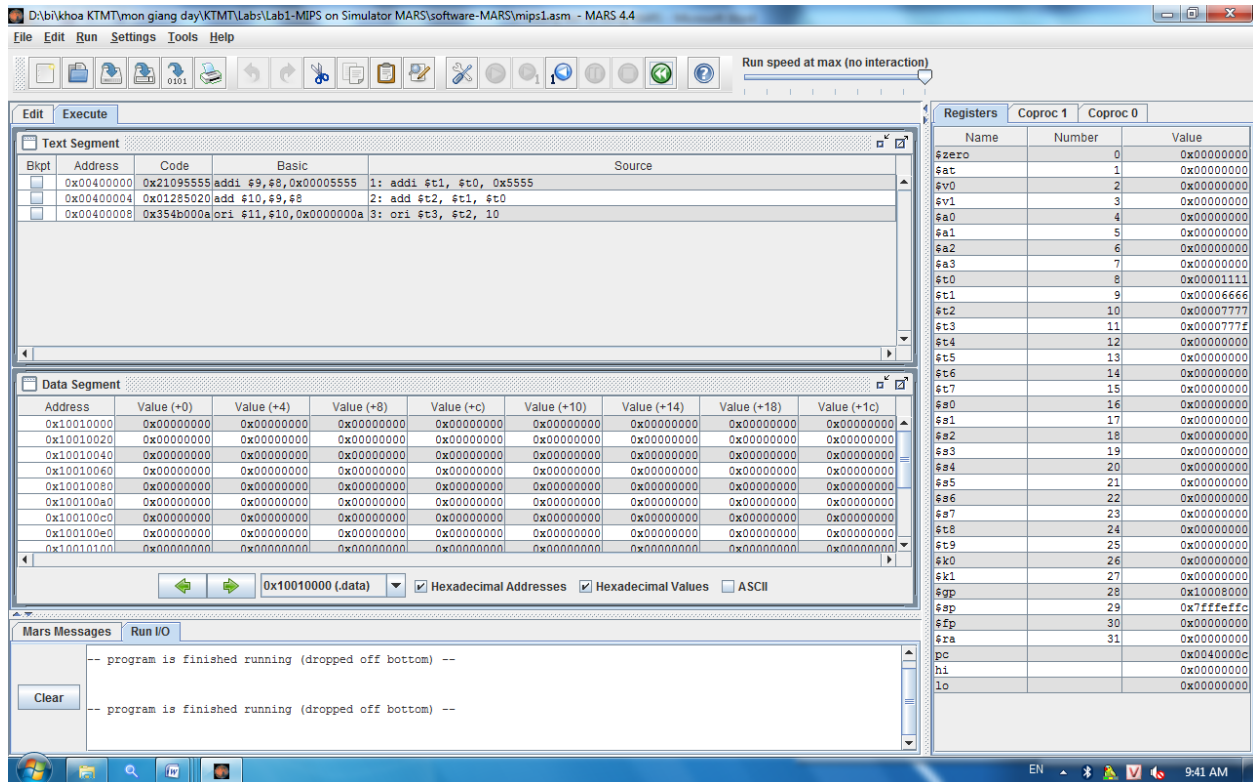

Hình 3. Giao diện chương trình chuẩn bị chạy lệnh assembly

- Việc chạy chương trình có thể thực hiện chạy từng từng lệnh hoặc chạy toàn bộ một lần như trong hình 3.
- Trước khi chạy đoạn code trong ví dụ, giá trị thanh ghi \$t0 đang là 0, chỉnh sửa giá trị thanh ghi này thành 0x1111 như hình 4.
- Chạy từng bước và quan sát sự thay đổi của các thanh ghi. Kết quả cuối cùng như hình 5

Hình 4. Chỉnh sửa giá trị thanh ghi

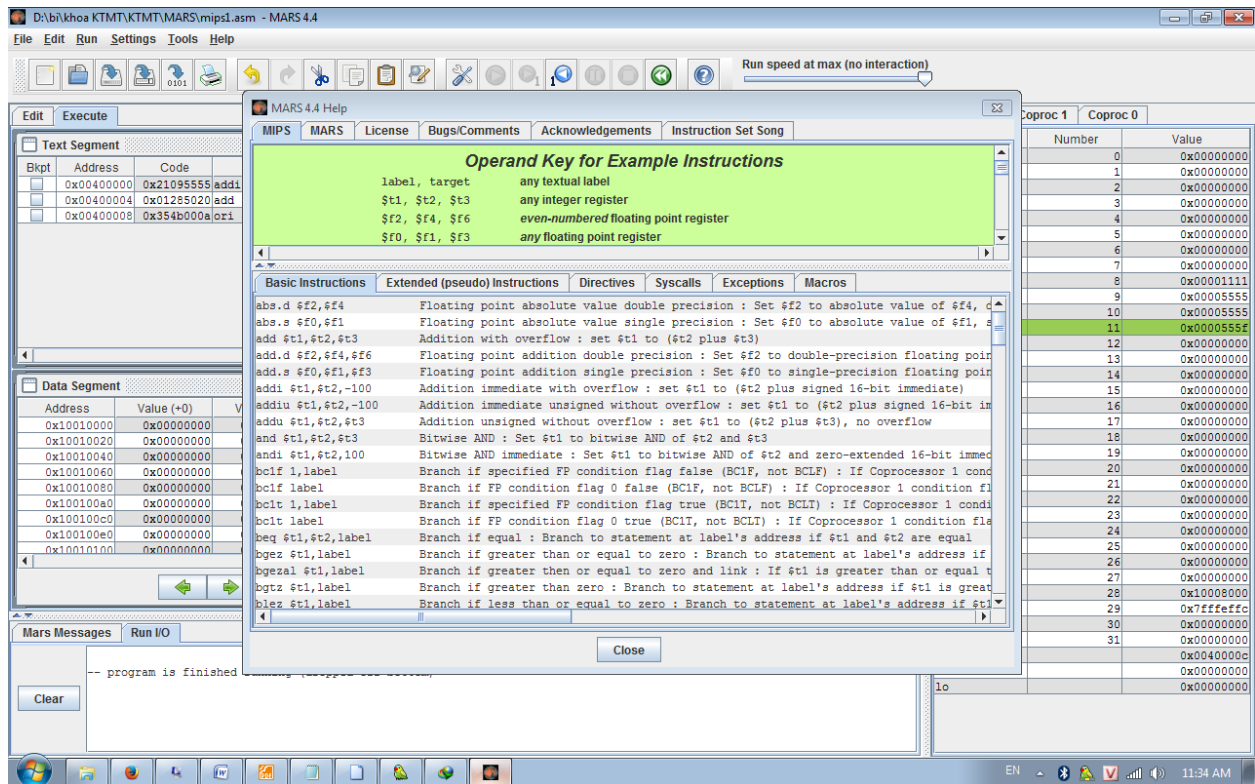
Hình 5. Giao diện chương trình sau khi thực hiện xong đoạn code ví dụ trên

Phần B: Phân biệt giữa lệnh assembly cơ bản của MIPS (basic instruction) và các lệnh mở rộng, hoặc giả (extended/pseudo instruction)

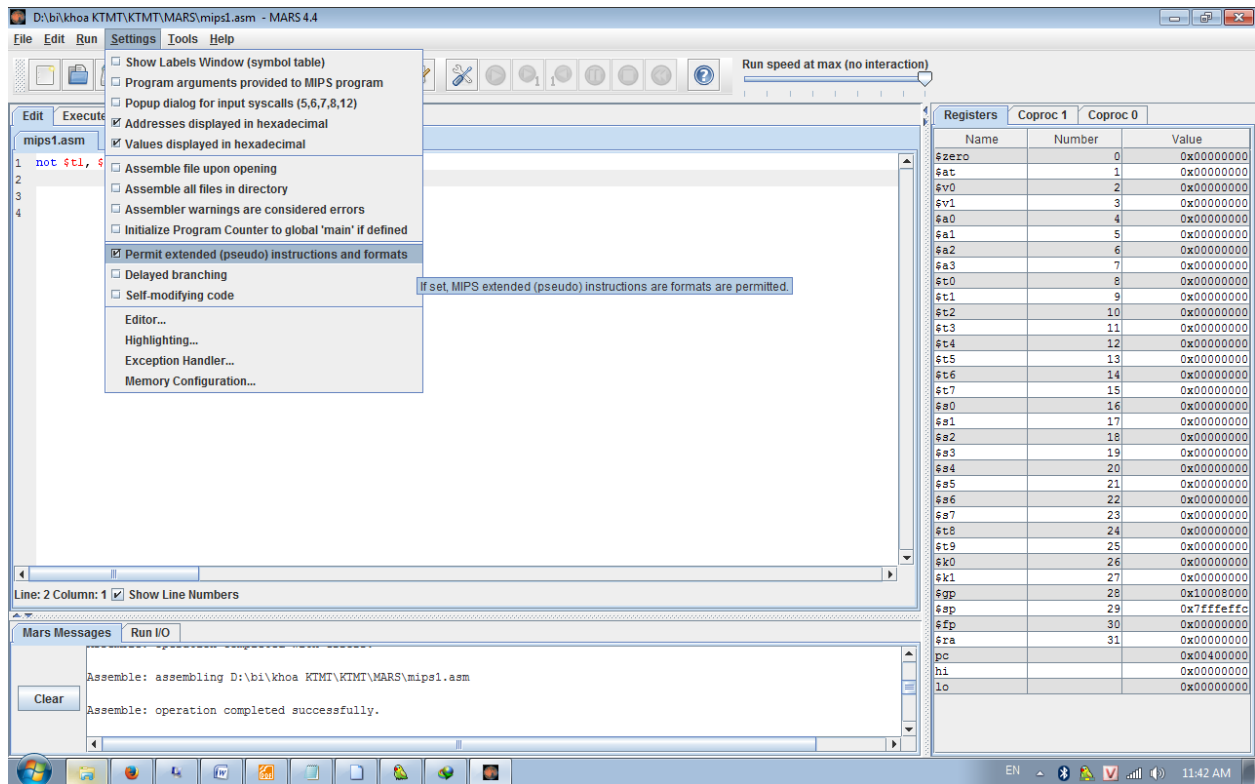
- ✓ Nhóm lệnh cơ bản là những lệnh chính mà processor thật sự thực hiện
- ✓ Nhóm lệnh mở rộng hoặc giả là những lệnh người lập trình vẫn có thể sử dụng, nhưng khi chạy thật sự nó là sự kết hợp của các lệnh trong nhóm lệnh cơ bản

Vào menu Help → Help, nhóm các lệnh cơ bản và lệnh giả lập gồm những lệnh nào được liệt kê như hình 6.

Trong MARS, khi chạy một chương trình cần lưu ý có đang cho phép nhóm lệnh mở rộng/giả hay không, không cho phép tức là simulator này chỉ chạy đúng những lệnh cơ bản. Vào Setting → chọn tùy chọn “Permit extended (pseudo) instructions and formats” như trong hình 7

Hình 6. Danh sách nhóm lệnh cơ bản và nhóm lệnh mở rộng/giả trong MARS

Hình 7. Tùy chọn cho phép sử dụng nhóm lệnh mở rộng (giả) hay không

Ví dụ:

Thực hiện đoạn lệnh sau (với thanh ghi \$t0 ban đầu chứa giá trị 0x00000000)

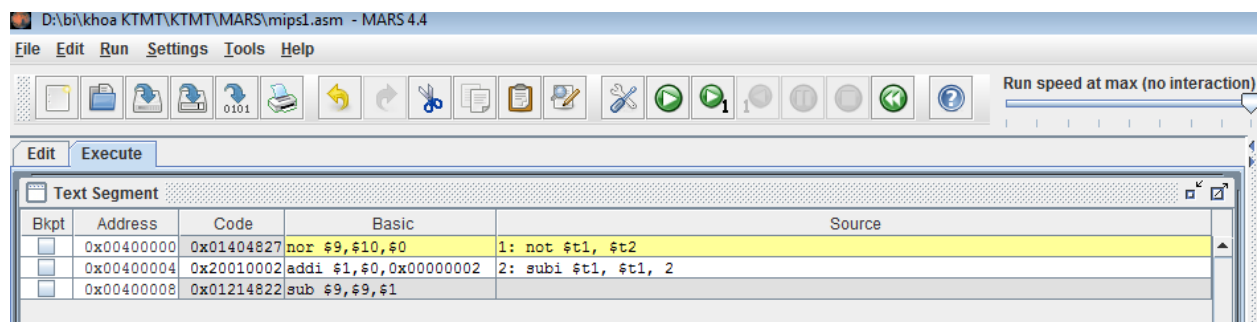
```
not $t1 $t2
subi $t1, $t1, 2
```

Xét ví dụ này với hai trường hợp, cho phép nhóm lệnh giả và chỉ sử dụng những lệnh cơ bản:

 Cho phép nhóm lệnh mở rộng/giả:

Chạy đoạn code ví dụ trên và được kết quả như trong hình 9, ta thấy:

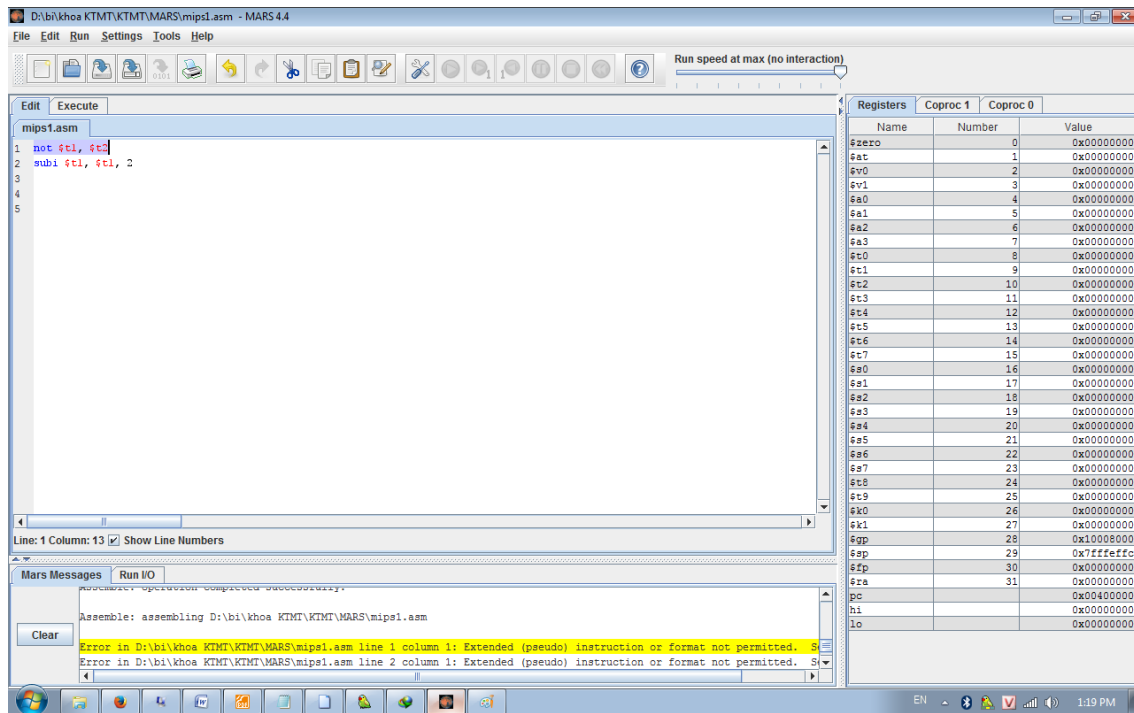
- lệnh ‘not’ là lệnh giả, thật sự được thực hiện bằng lệnh ‘nor’
- lệnh ‘subi’ thật sự được thực hiện bằng hai lệnh ‘addi’ và ‘sub’

Hình 9. Hai lệnh ‘not’ và ‘subi’ trước khi thực thi với nhóm lệnh giả được cho phép

 Không cho phép nhóm lệnh mở rộng/giả, tức chỉ sử dụng những lệnh cơ bản:

Chạy đoạn code ví dụ trên và bị lỗi như hình 10

Hình 10. Lỗi khi không được phép sử dụng những lệnh giả

Phần C: Làm việc với dữ liệu trên bộ nhớ

1. Lệnh lw/sw

Ví dụ:

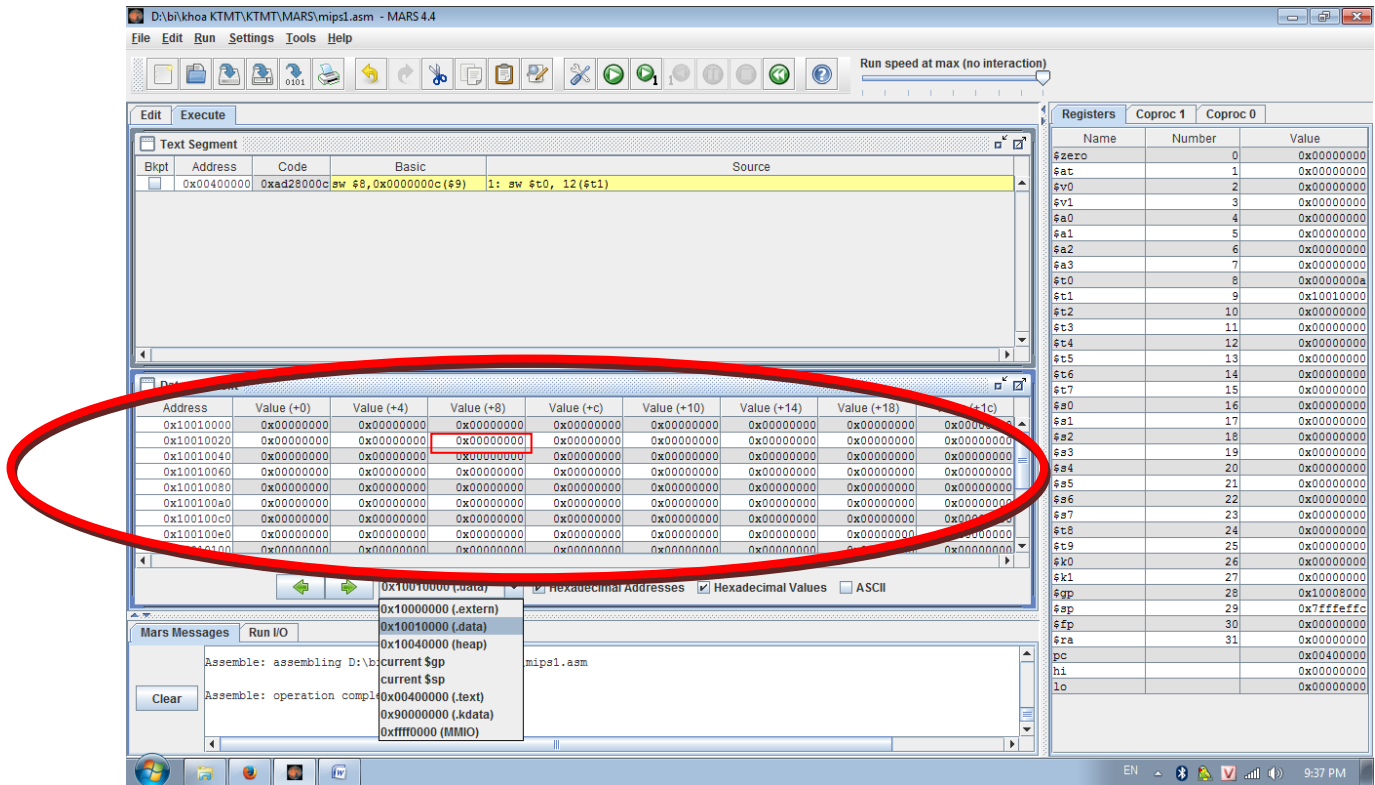
Thực hiện lệnh sau giả sử thanh ghi \$t1 lúc đầu đang chứa giá trị 0x10010000, thanh ghi \$t0 đang chứa giá trị 0x0000000a

sw \$t0, 12(\$t1)

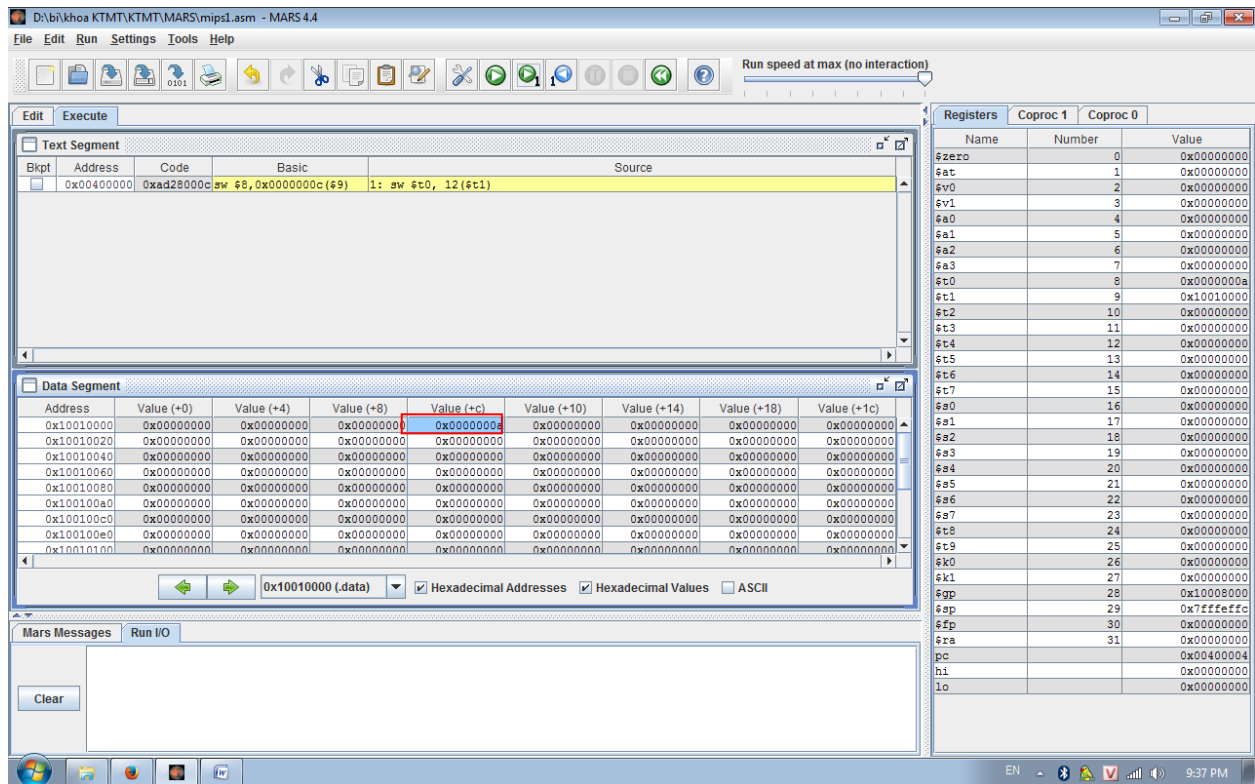
Từng bước thực hiện:

- Gõ lệnh trên vào edit → run Assemble → chỉnh sửa giá trị thanh ghi \$t1 = 0x10010000 và \$t0 = 0x0000000a trước khi run
- Vùng nhớ đang làm việc được hiển thị tại vị trí khoanh tròn như hình 11, hiển thị giống như một bảng hoặc ma trận gồm các hàng và cột. Mỗi ô trong bảng là 1 từ (word) – 4bytes. Địa chỉ của mỗi word đang ở cột nào được tính bằng cách lấy ‘Value’ của cột đó cộng với ‘Address’ tương ứng. Ví dụ trong hình 11, từ nhớ ở hàng 2, cột ‘Value (+8)’ (khoanh đỏ) có địa chỉ là 0x10010028 và giá trị chứa là 0x00000000
- Chú ý, bộ nhớ của máy tính được chia làm nhiều phân vùng (.data, .text, .extern, heap, ...) mỗi phân vùng thực hiện những chức năng khác nhau, chọn .data như hình 11.

- Run và quan sát từ nhớ có địa chỉ 0x1001000c. Như hình 12, nội dung của ô nhớ đã chuyển từ 0 sang 0x0000000a vì lệnh 'sw \$t0, 12(\$t1)' thực hiện lưu giá trị của thanh ghi \$t0 vào word có địa chỉ 0x1001000c ($1001000c_{(16)} = 12_{(10)} + 10010000_{(16)}$), mà giá trị của \$t0 đang bằng 0x0000000a, nên sau khi thực hiện lệnh này, giá trị của từ nhớ 0x1001000c lập tức chuyển thành 0x0000000a
- Tương tự, thử và quan sát sự thay đổi bộ nhớ của lệnh 'lw'

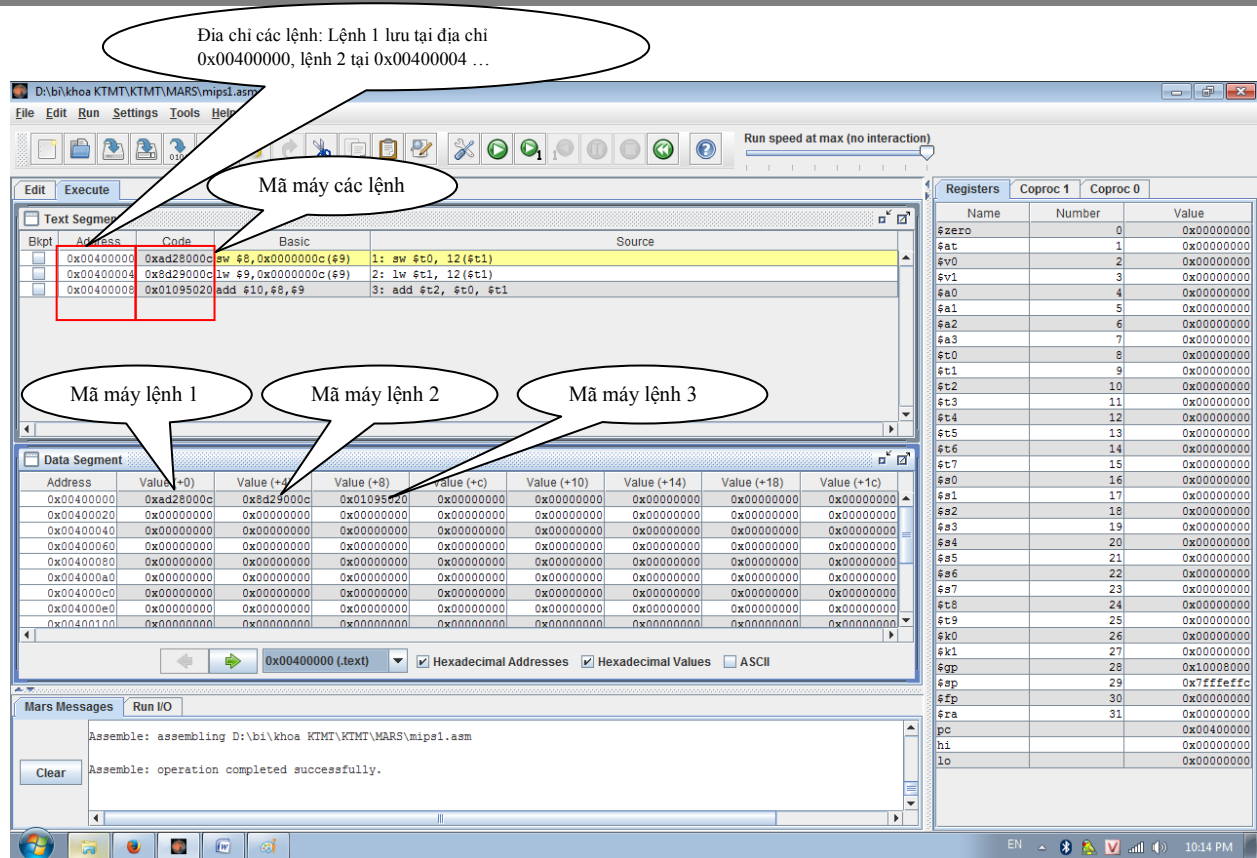
Hình 11. Vùng nhớ làm việc

Hình 12. Kết quả sau khi thực hiện lệnh `sw`, word tại địa chỉ `0x1001000c` thay đổi thành `0x0000000a`

2. Vùng nhớ lưu trữ mã máy (machine/binary code) của chương trình assembly

Sau chương trình assembly được biên dịch, tất cả các lệnh mã máy của nó sẽ được đưa vào vùng nhớ tại `.text` (mặc định trong MARS là `0x400000`). Mỗi lệnh sẽ được lưu trong một word, bắt đầu từ `0x400000`, như trong hình 13

Hình 13